

Uitleg Groot Dictee Rijssen-Holten 2018 Margreet Koster
 door Rein Leentfaar, GB Groene Boekje, VD = Van Dale

1. Malloten	malloot, malloten: mallerd
esthetisch – synthetisch	let bij beide op de th: esthetisch = met gevoel voor het schone, synthetisch = kunstmatig
vooroplopen	= aan elkaar – vooraan lopen, ook figuurlijk
wijdverbreid	aan elkaar
capriolen	bokkensprongen, rare streken
diehardlopers	je ziet vaak: diehard lopers, maar diehard = znw. -- > samenstelling aaneen
wannabeatleten	ook wannabe (iemand met veel ambitie) = znw. -- > samenstelling aaneen
2. loopanalyse	verderop wel analist, het Nederlands is niet logisch, annalist = jaarboekenschrijver
word je gemeten	je wordt gemeten, maar word je ook gemeten?
grosso modo	= globaal, grofweg, ongeveer
last but not least	= de laatste maar niet de minste
gênant	= schaamtelijk, ook: gêne, maar g <u>en</u> eren; een genan(t) is een (voor)naamgenoot
tenminste	ten minste 3 (los) = minstens 3, tenminste aaneen = o.a. althans
gracius	wel: gratie, – verderop tendentius – tendentieuze; de enige uitzondering is: heus – heuse
te kort	een tekort aan geld, maar het gravelbaantje is te lang, te mooi of te kort
goedbedoeld	aaneen (GB, VD) – goed geoutilleerd – samenstellingen met 'goed' moet je gewoon opzoeken in de woordenboeken
3. eersteklas	als 'heel goed' bnw. dus los, wel eersteklascoupé en eersteklasafdeling (in een ziekenhuis)
hacker	= inbreker op internet
Diorbril	= merknaam (modehuis), dus Diorbril net als Philipslamp, Worddocument
schokabsorptie	absorptie = opname, let op: adsorptie = binden aan oppervlak, vloeistof
spuigaten uitlopen	vaste uitdrukking, dus niet: uit lopen
geapprecieerd	speciale regel: na een i geen trema als er drie of meer klinkers staan: dus financieel, maar wel: financiële
4. langetermijninvestering	((lange + termijn)+investering) – drieledige samenstellingen aaneen: grotemensenwereld, kleinkinderenbedtijd, kortebaanwedstrijd (met een korte baan), maar korte baanwedstrijd (korte wedstrijd op de baan); ook (vrije + (energie + relatie) = vrije-energiere relatie – klinkerbotsing
gravitatie	= zwaartekracht
tarten	= prikkelen, tergen

Uitleg Groot Dictee Rijssen-Holten 2018 Margreet Koster
 door Rein Leentfaar, GB Groene Boekje, VD = Van Dale

5. Olympische Spelen	maar een olympisch hardloopnummer
Tweede Wereldoorlog	en bijv. de Tweede Wereldoorloggevolgen
trainingsschoen	net als trainingsschema, de tussen-s hoor je niet, kijk naar een vergelijkbaar woord: trainingsjack; net zoiets als bij dorpscafé en dorpsstraat (als naam van een echte straat met hoofdletter en als er ergens een straat Dorpsstraat (1 s) heet, schrijven wij dat ook zo (donorprincipe)
canvas	= dun maar sterk linnen weefsel
anno Domini	kleine a: in het jaar onzes Heren – afkorting is (wel) A.D.
6. superbe	= heerlijk, prachtig
bezighielden	ww. bezighouden aaneen, is één woord
bikkesement	bikken = eten (ww.) – bikkesement = (warm) eten – znw. – variant: bikkement
smartwatch	polshorloge dat tevens dienstdoet als smartphone
polsslagmeter	dubbel-s – pols + slag
calorieënteller	klemtoon op 'rie', daarom dubbel-e
koolhydraten	let op de y!
additioneel	= toegevoegd
comme il faut	= zoals het behoort: correct, netjes, juist
excelleren	denk om de xc: uitblinken – uitzondering (x) exercitie
colloïde	= chemie: een stof die uit deeltjes bestaat waarvan de afmetingen veel groter zijn dan die van atomen en gewone moleculen maar zo klein dat ze met het oog niet zichtbaar zijn --- colloïde = znw. – let op: het bnw. is colloïdaal!!!
energiegelletje	znw. gel = een geleachtige stof, een colloïdale [bnw.!] oplossing
MAAR en DUS:	samenstelling van 2 znw.: colloïde-energiegelletje!!! Wie had dat goed?
débouché	= afzetgebied
7. foam	= schuimrubber (ook wel: scheerschuim)
uitgekristalliseerde	het ww. uitkristalliseren moet aan elkaar (en met s, geen z)
hands-onmentaliteit	hands-on = bijwoord: praktisch – GB en VD schrijven de samentelling allebei aaneen
decadente	= zeer verfijnd en gecultiveerd, maar zonder innerlijke en morele kracht
antipronatieschoenen	zie voor pronatie het uitgedeelde tekstblad – ((anti + pronatie) + schoenen) dus – zie ook eerder: aan elkaar, anti hoort bij pronatie, niet bij schoenen, vandaar – anti altijd aaneen: antisemitisme, anti-immigratie (klinkerbotsing)
8. Schotse	niet van schots en scheef, maar van Schotland
Wist je dat?	gratis Groene Boekje: www.woordenlijst.org
Vragen?	leentfaar@zeelandnet.nl